

תפ"ח 6815/08/11 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים
תפ"ח 6815-08-11 מדינת ישראל נ' פלוני
בפני כב' השופט הבכיר, צבי סגל - אב"ד, והשופטים משה יועד הכהן ובן-ציון גרינברגר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אופיר שגיא
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נ-ג ד-
הנאשם פלוני
ע"י ב"כ עו"ד משה ישראל, עו"ד אלימלך קורצווייג

גזר-דין

השופט צבי סגל - אב"ד

כתב אישום

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של מעשה סדום בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1), (4) ו-(5) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); ובמספר עבירות של התעללות בקטין או בחסר ישע, לפי סעיף 368 לחוק העונשין. בתחילה, כפר הנאשם בכתב האישום, ורק לאחר שמיעת מספר עדויות, לרבות עדותו של קטין נפגע העבירה, חזר בו מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן.

2. כתב האישום המתוקן מתאר מעשי אלימות ומין, אותם ביצע הנאשם כלפי קטינים, כחלק ממעורבותו במסגרת מעין-משפחתית אותה הנהיג ראש המשפחה ד' א' (להלן: "ד"). במועדים הרלוונטיים לכתב האישום התגורר ד' בירושלים בצוותא עם מספר רב של נשים וילדים, אשר סרו למרותו וראו בו מנהיג רוחני ואב המשפחה. בתחילה הכיר הנאשם את ד' בשל השתייכותם המשותפת לקבוצת חסידי הרב אודסר, מקרב חסידות ברסלב. במהלך תקופה של מספר חודשים התהדק הקשר בין השניים, והנאשם נחשף להתנהלות משפחתו של ד', אשר כללה החלת מערך ענישה משפיל ומבזה כלפי ילדי המשפחה. הנאשם השתלב במערך הענישה האמור, ואף שימש כידו הארוכה של ד', ביחד עם חלק מהנשים, בכל הנוגע לענישת הילדים, תוך שהוא מציע ונוקט שיטות ענישה ברוטאליות, באישורו של ד'.

בסמוך ליום 11.5.11, החליט ד' להעניש את בנו החורג י', יליד 1996, בשל חשדו כי י' פגע באחת מבנותיו, ל'.

עמוד 1

ד' ובני המשפחה כלאו את י' בחדר השירותים למשך הלילה, תוך שהם תוקפים אותו ומאיימים עליו. למחרת בבוקר נקרא הנאשם לבית המשפחה על מנת להשתתף בענישתו של י'. הנאשם נכנס לחדר השירותים, נעל את הדלת ואמר ל-י' כי בכוונתו לגרום לו "טראומה קטנה". או אז, השקה בכוח את י' ביין, ובעוד י' ערום, מרח על ישבנו שמפו ושאל אותו: "אתה רוצה שאעשה לך את זה במקל?"

בהמשך, הכניסו הנאשם ובני משפחה אחרים את י' לאמבטיה, אותה מילאו במים קרים, ודחפו בכוח פעמיים את ראשו של י' מתחת למים, תוך שניסו לגרום ל-י' להודות בכך שפגע ב-ל'. בתחילה, י' הכחיש זאת, אך לאחר שספג מכות אגרופי מהנאשם, הודה בכך. או אז, ד' הודיע לבני המשפחה ולנאשם שהם יכולים לעשות ב-י' כרצונם. הנאשם ובן משפחה נוסף לקחו את י' לחדר, הפשיטוהו מבגדיו ותחבו מקל לפי טבעתו. בשלב זה יצא הנאשם מהחדר בתואנה כי הוא הולך להביא מקל עבה יותר. או אז, ניצל י' את ההפוגה והתקשר למשטרה. בעקבות כך הסתיים האירוע והנאשם, בצוותא עם חלק מבני המשפחה, נמלטו לבית סמוך לטבריה. כתוצאה מאירוע זה דימם י' בגופו.

בעת שהות בני המשפחה באזור טבריה, החליט ד' לגרום לקטינה ח' לספר את שידוע לה על מעשיו של י'. לשם כך, היכו ד' ואחרים את ח' באמצעות שוט, הפשיטו אותה באופן חלקי והטביעו את ראשה באמבטיה מלאת סבון לפרק זמן ממושך. הנאשם, אשר נכח במקום במהלך האירוע, סייע לאחרים ולא פעל על מנת למנוע זאת.

במהלך אותה תקופה, החליט ד' להעניש גם את בנו ש', יליד 1998, ויחד עם הנאשם ובני משפחה אחרים היכו את ש' מספר פעמים וגידפו אותו. במספר הזדמנויות בתקופה זו החדיר ד' מקל מטאטא לפי הטבעת של ש', כאמצעי ענישה, והנאשם, אשר נכח בעת התרחשות חלק מאירועים אלה, לא פעל על מנת למנוע זאת. כתוצאה ממעשים אלו דימם ש' מפי הטבעת ונגרמו לו כאבים עזים.

עוד מתואר בכתב האישום, כי במועד שאינו ידוע כעס הנאשם על י', נטל מספריים וגזז את פאותיו.

הנה כי כן, זו תמצית המציאות בה הודה הנאשם, שניתכה על כל מי שהתוודע לה עת נחשפה ברבים כמו מכה משנית בסרעפת.

הראיות לעונש

3. לבית המשפט הוגשו תסקיר שירות המבחן וחווות דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות בעניינו של הנאשם. לא

הוגשו ראיות לעונש מטעם המאשימה. מטעם ההגנה העידו העדים הבאים: **פרופ' אליעזר ויצטום**, שערך חוות דעת פסיכיאטרית בעניין הנאשם; **מעסיקו של הנאשם**; **אחות הנאשם**; **אשת הנאשם**; **והנאשם בעצמו**.

כן הוגשו המוצגים הבאים:

חוות דעת עדכנית מטעם גב' **גליה גינרמן**, נציגת המרכז לנפגעי כתות (נ/1); מכתבים מיום 12.12.13 ומיום 6.1.14 מגב' **דפנה בדזובסקי-קושניר**, עובדת סוציאלת קלינית ופסיכותרפיסטית (נ/2 - נ/3); וכתב האישום שהוגש נגד נשותיו ובניו של ד' (נ/4).

4. **תסקיר שירות המבחן וחוות הדעת מהמרכז להערכת המסוכנות** בעניינו של הנאשם מפרטים בהרחבה רבה את נסיבות חייו של הנאשם. הנאשם יליד 1986, נולד וגדל בארה"ב למשפחה יהודית של חסידי חב"ד. בימי נעוריו נקלע לקשיים חברתיים ומשפחתיים והועבר למסגרות חינוך נוקשות מחוץ לארה"ב, במקסיקו ובג'מייקה. במסגרות אלו סבל הנאשם מהתעללות פיזית, מינית ונפשית. במשך הזמן התחבר הנאשם לחבורת חסידי ברסלב עמם השתמש בסמים, כאשר השימוש בסמים נתפש אצלם כחלק מחוויה דתית-רוחנית. לאחר שהכיר את אשתו עלו השניים לארץ והתחברו לקבוצת חסידי ברסלב, אשר דרכם הכירו את ד'. במהלך השנים, הן בארה"ב והן בארץ, עוד בטרם הכיר את ד', מצא עצמו הנאשם נתון להשפעתם של מנהיגים כריזמטיים במעגלים החברתיים בהם שהה.

שירות המבחן ומעריך המסוכנות התרשמו כי הנאשם התקשה להסתגל למסגרות לאורך חייו, וסבל מחוסר בטחון בסיסי אשר הוביל אותו לחפש משמעות ומסגרת, ולבסוף גם הוביל אותו להתחבר אל משפחתו של ד'. הערכת שני הגורמים היא כי הנאשם ביצע את המעשים על רקע השפעתו של ד', וכי הנאשם אינו סובל מפתולוגיה מינית המצריכה טיפול בעברייני מין. לפיכך, הסכנה העיקרית מהנאשם היא אפשרות של היסחפות חוזרת אחר גורמים כריזמטיים, אשר תחת השפעתם יבצע עבירות דומות. מעריך המסוכנות העריך את מסוכנותו של הנאשם כבינונית-גבוהה, אם כי סייג את הערכתו אך ורק לסיטואציה בה הנאשם ייסחף אחר מנהיג כריזמטי במסגרת חברתית דומה. עם זאת, מעריך המסוכנות ציין כי אין בידו הכלים המקצועיים הדרושים כדי לקבוע מה הסיכוי שהנאשם יתחבר שוב למסגרת כזו. שירות המבחן הצטרף למסקנתו של מעריך המסוכנות, והוסיף כי הנאשם מבטא כיום הבנה ומודעות לחומרת מעשיו ותוצאותיהם.

5. **פרופ' ויצטום** נחקר אודות חוות הדעת הפסיכיאטרית שערך בעניינו של הנאשם, אשר הוגשה לבית המשפט עוד טרם חתימת הסדר הטיעון בין הצדדים. בחוות דעתו קבע פרופ' ויצטום כי הנאשם אימץ באופן מוחלט את תפישת

עולמו המעוותת של ד', אשר נתפש בעיניו כ"צדיק" וכ"משיח", עד כי לא היה מסוגל להתנגד לו. בחקירתו הנגדית נשאל העד כיצד קביעתו מתיישבת עם העובדה שהנאשם, במספר מקרים שונים, ידע להתנגד לדעתו של ד' ונמנע מלפעול על פי הוראותיו. פרופ' ויצטום עמד על כך שלא ניתן לדבר במונחים של שחור ולבן בתיאור התנהגות אנושית. ככלל, הייתה לד' השפעה טוטאלית על הנאשם, אך בהחלט היו מקרים נקודתיים בהם הנאשם יכול היה לסרב להוראותיו. באשר למעשים המתוארים בכתב האישום, על אף שלא נעשו בהוראתו המפורשת של ד', העריך פרופ' ויצטום כי הם היו חלק ממנגנון אוטומטי לריצוי ד', באמצעות פעולה התואמת את ציפיותיו.

6. **מעסיקו של הנאשם** העיד על חריצותו ועל השיפור שניכר באופיו במהלך עבודתו במסעדה.

7. **אחות הנאשם** העידה על ניתוקו של הנאשם ממשפחתו במשך כל התקופה בה התחבר למשפחת ד'.

8. **אשת הנאשם** העידה ארוכות אודות התקופה בה היא והנאשם שהו במחיצת ד'. העדה סיפרה כי ד' השתלט על מערכת היחסים בינה לבין הנאשם בכך שהצליח לשכנע אותם כי היא למעשה אישה רעה ובוגדת. לטענתה, הן הנאשם ואף היא עצמה האמינו בכך, ובשל סיבה זו החלו להתרחק זה מזה. בחקירתה הנגדית אישרה העדה כי היו רגעים בהם היא והנאשם תמהו לפשר מעשיו של ד' ופקפקו בהם, אלא שספקות אלו התבהרו והתפוגגו תמיד לאחר שיחות שנוהלו עימו.

9. **הנאשם** העיד על מערכת היחסים שלו עם ד'. לטענתו, כתוצאה מהשפעתו של ד' הוא התרחק מאשתו ומהוריו וחווה השפלות רבות. למרות ההשפלה, הוא טען כי לא היה ביכולתו לקום ולעזוב משום שהאמין בד'. עוד מסר, כי באותה תקופה היה מוכן לעשות כל דבר עבור ד', לרבות העברת אשתו ובנו לשליטתו. בחקירתו הנגדית טען הנאשם כי הוא מעולם לא התנגד לד' באופן ישיר, והספקות שלו ושל אשתו לגבי מעשיו של ד' הזדקרו רק בראשית הדרך. באשר למעשה החדרת המקל לפי הטבעת של י', אישר הנאשם כי ד' לא הורה לו במפורש לעשות כן, אך טען כי ד' רמז לו על כך באמצעות השוואה לסיפור התנ"כי על פינחס בן אלעזר והאישה המדיינית (בהקשר זה - ארחיב בהמשך). לבסוף, הצהיר הנאשם על רצונו להשתקם כדי למנוע מעצמו את האפשרות להגיע למצב בו יהיה נתון להשפעתו של מאן דהוא אחר פעם נוספת.

10. **מכתבה של גב' דפנה בדזובסקי-קושניר**, עובדת סוציאלת קלינית ופסיכותרפיסטית, מלמד על כך כי הנאשם נמצא בטיפול שמטרתו לסייע בבניית זהות יכולת עצמאית בקבלת החלטות והפעלת שיקול דעת. התרשמות המטפלת

היא כי הנאשם נמצא בהליך טיפולי עמוק ומשמעותי ביותר, משתף פעולה באומץ ואינו חושש מלגעת בתכנים הקשים ביותר.

11. **חוות הדעת מאת גב' גליה גינרמן**, נציגת המרכז הישראלי לנפגעי כתות, אשר נפגשה עם הנאשם מספר פעמים, מתארת כיצד בתחילה התקשה הנאשם להשתחרר מהתפישות שהחדיר בו ד', אך מציינת כי העובדה שהנאשם בחר להעיד נגד ד' בבית המשפט מלמדת על הכיוון החיובי בו הוא פוסע ומתקדם.

תמצית סיכומי הצדדים לעונש

12. **ב"כ המאשימה טען**, כי על אף שהנאשם היה חלק מהמעגל המורחב במשפחת ד', לא ניתן לגזור גזירה שווה לעניינו מעניינם של שאר בני המשפחה ולא ניתן לומר כי הנאשם היה נתון להשפעתו המוחלטת של ד'. בעניין זה הצביע ב"כ המאשימה על מספר מאפיינים בולטים המצביעים על עצמאותו של הנאשם בהחלטותיו, ומפרידים בין מצבו לבין מצבם של נשות ד' וילדיו, כגון: מגוריו הנפרדים של הנאשם; פגישותיו עם אחותו ונסיעתו לארה"ב להלוויית סבתו; וכן התנגדותו להתחתן עם בתו של ד'. עוד התייחס ב"כ המאשימה למידת עצמאותו ויוזמתו של הנאשם בכל אחד משלושת האירועים המוזכרים בכתב האישום: באשר לאירוע גזיזת הפאות של י', נטען כי הנאשם ביצע זאת מתוך יוזמה אישית; באשר לאירוע החמור של החדרת המקל לפי הטבעת של י', נטען כי ד' נתן לנאשם הוראה כללית להעניש את י', אך הנאשם הוא שבחר באמצעי ובאופי הענישה; ובאשר לאירועי ההתעללות ב-ח' ו-ש', הסכים ב"כ המאשימה כי הנאשם התקשה למנוע את המעשים בשל מעורבותו הישירה של ד' בביצועם.

13. **ב"כ המאשימה התייחס גם לעניינו של א' מ' (להלן: "א")**, אדם נוסף שהיה מעורב במסגרת המשפחתית של ד' והועמד לדין בצוותא עם ד' עצמו בגין מעשים רבים של התעללות ופגיעה מינית, עליו נגזרו 6 שנות מאסר. עמדת המאשימה בנושא זה היא, כי העונש שהוטל על א' אינו הולם את המעשים ועל כן הוגש על כך ערעור לבית המשפט העליון. נטען, כי מחד גיסא א' ביצע מעשים רבים וחמורים יותר ממעשי הנאשם, אך מאידך גיסא, בניגוד לנאשם, א' היה נתון כל כולו להשפעתו המוחלטת של ד'.

14. **ביחס למדיניות הענישה הנהוגה טען ב"כ המאשימה**, כי בשל העובדה שאין מדובר בעבירות שבוצעו על רקע מיני הוא גם נמנע מלהציג פסקי דין בעבירות דומות בהם נגזרו עונשים כבדים מאוד, שכן לא ניתן להקיש מהם גזירה שווה לעניין הנאשם.

נטען, כי מתחמי הענישה ההולמים הם בין חצי שנה לשנת מאסר - בגין אירוע גזיזת פיאותיו של י'; בין שנה לשלוש שנות מאסר - בגין אירוע ההתעללות הפאסיבית ב-ח' ו-ש'; ובין שמונה לארבע עשרה שנות מאסר - בגין אירוע החדרת המקל לפי הטבעת של י'.

באשר לעונש הראוי לנאשם בתוך מתחם העונש הולם, טען ב"כ המאשימה כי התהליכים הטיפוליים שעובר הנאשם ומאמציו להשתקם מצדיקים השתת עונש ברובד הנמוך של המתחם, אך אינם מצדיקים חריגה לקולה מהמתחם.

15. **ב"כ הנאשם** התמקד בשני נושאים עיקריים: השפעת ד' על הנאשם וסיכויי שיקום הנאשם. נטען, כי על פי חוות דעתו של פרופ' ויצטום, וכן על פי דבריהם של מעריך המסוכנות והגורמים הטיפוליים הנוספים, הנאשם היה נתון להשפעתו של ד' בצורה שאינה כמעט לחלוטין את שיקול דעתו העצמאי. ב"כ הנאשם התנגד לאבחנה בין מידת עצמאותו של הנאשם בכל אחד משלושת האירועים. לטענתו, מדובר בהשפעה רציפה, שהתחזקה באופן עקבי, ואשר משמעותה הייתה פגיעה קשה ביכולתו של הנאשם להבין את מעשיו.

לעניין השיקום נטען, כי כבר מתחילת מעצרו היה הנאשם מעורב בהליכים טיפוליים שונים במשך כשנתיים וחצי. מכתבים מנציגת המרכז לטיפול בנפגעי כתות ומהפסיכותרפיסטית שטיפלה בנאשם מצביעים על התקדמות משמעותית ועל רצון אמיתי להשתקם. בנוסף, הנאשם לקח אחריות על מעשיו ואף העיד כנגד ד' בבית המשפט, וכן הצליח למצוא עבודה למרות התנאים המגבילים בהם הוא שוהה לאחר שחרורו ממעצר, ומעסיקו העיד על נחישותו והתמדתו.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי שיקול השיקום היה גם השיקול המרכזי שהוביל לאי העמדתם לדין של חלק מנשותיו של ד', אשר ביצעו לכאורה מעשים חמורים מאלה של הנאשם. לפיכך, יש להעניק לשיקול זה משקל משמעותי בגזירת דינו של הנאשם. לבסוף טען ב"כ הנאשם, כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של הנאשם אינו עולה על שנת מאסר בפועל.

דין

מתחם העונש הולם

16. מקובלת עליו חלוקת כתב האיטום לשלושה אירועים שונים, כנטען על ידי ב"כ המאשימה ובהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין.

לעניין הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות: אין צורך להכביר מילים אודות חומרת המעשים בכל אחד מהאירועים. הנאשם פגע, השפיל וביזה שלושה קטינים. האלימות הפיזית והנפשית שהפעיל הנאשם כלפי הקטינים בכל שלושת האירועים עומדת בניגוד לכל רגש מוסרי בסיסי. אין כל ספק כי המעשה החמור ביותר שביצע הנאשם היה בעצם החדרת מקל לפי הטבעת של י'. מימדי ההשפלה והביזוי של אדם, אשר לתוך גופו מוחדר חפץ בניגוד לרצונו, כחלק מתפישה מעוותת של "חינוך" על ידי ענישה, כמו גם הכאב הפיזי הרב המלווה לכך, קשים לתיאור מילולי. הנאשם פגע בערך האוטונומיה של אדם על גופו; ובערך שלמות גופו ונפשו של אדם בכלל, ושל קטין - בפרט, והכאיב לו בצורה יוצאת דופן.

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת: אכן, צודקת המאשימה בעמדתה, לפיה פסקי הדין בעבירות של מעשה סדום בנסיבות מחמירות עוסקים במעשים שהמניע להם הוא שימוש בגופו של אדם לשם סיפוק או גירוי מיני. נגזר מכך, כי המעשים המתוארים בפסקי דין אלה חמורים יותר ממעשיו של הנאשם ואין להסיק מהם לענייננו. מאידך, גם פסקי הדין עליהם התבסס ב"כ הנאשם אינם מתאימים לענייננו, שכן הם עוסקים במעשים קלים יותר. ב"כ הנאשם הפנה את בית המשפט לגזר הדין בת"פ (מחוזי ים) 157-08 **מדינת ישראל נ' קוגמן** (23.11.10), בו נגזר על נאשם 3 עונש של 30 חודשי מאסר בפועל, וטען כי הפרשה בגזר הדין דשם דומה לפרשה דנא, שכן מדובר במעשי התעללות בקטינים במסגרת משפחתית הדומה לכת על רקע דתי. אלא, שהעבירות בהן הורשע נאשם 3 בתיק דשם כללו עבירות אלימות פיזית בלבד, שעל אף חומרתן אינן מתקרבות למידת החומרה בעבירה של מעשה סדום בנסיבות מחמירות שבה הורשע הנאשם דנן.

עוד הפנה ב"כ הנאשם לע"פ 3835/13 **עדי רווח נ' מדינת ישראל** (5.1.2014), שעניינו עבירות של מעשה סדום, מעשים מגונים והתעללות בחסר ישע על ידי אחראי, שבוצעו בחוסים במרכז שיקום. בית המשפט העליון הפחית מעונשן של המערערות; במקרה אחד מארבע לשלוש שנות מאסר, ובמקרה השני משנתיים לשישה עשר חודשי מאסר. על אף שמדובר בעבירות דומות, גם פרשה זו אינה תואמת את מידת החומרה בענייננו. לא ניתן להשוות בין מעשיהן של המערערות בפרשה דשם, אשר ניצלו את מצבם של החוסים וגרמו להם, באמצעות דיבור ושכנוע מילולי, לבצע מעשים מיניים האחד כלפי השנייה, למעשיו של הנאשם דנן, אשר הפעיל אלימות פיזית ונפשית חמורה באמצעות שתי ידיו, בכוח ובאכזריות, תוך גרימת כאב בל ישוער.

17. כאמור, הצדדים התייחסו ארוכות לעניינו של א', נאשם 2 בכתב האישום שהוגש נגדו ונגד ד'. הצדדים הפנו את בית המשפט לאמירות רבות בהכרעת הדין ובגזר הדין, ואף הגישו את פרוטוקול העדות המרכזית בתיק, כדי להוכיח, איש איש מטעמיו הוא, את מעמדו של א' במשפחה ומידת ההשפעה שהייתה לד' כלפיו. זאת, על רקע גזר הדין שנגזר על א' בבית משפט זה (במותב אחר) - בין השאר, שש שנות מאסר בפועל - עליו הגישה המאשימה, כאמור, ערעור לבית המשפט העליון.

התלבטתי מהי הדרך הנכונה בה על"י לילך בהתייחס גם לגזר דינו של א'. מחד גיסא, א' היה מעורב באותה פרשה כמו הנאשם והורשע בעבירות רבות וחמורות. מאידך גיסא, מדובר בפסק דין שאינו חלוט, העומד עדיין בפני ערעור, שניתן על ידי ערכאה מקבילה לשלנו. לבסוף, החלטתי כי הכוח המכונן שיש לנקודת המוצא השיפוטית על הרכב השיקולים שעל כפות המאזניים במקרה זה מוביל למסקנה כי אין זה ראוי שערכאה אחת בבית המשפט תביע את עמדתה ביחס לגזר דין אחר שניתן אף הוא באותו בית משפט, העומד בפני ערעור. במגבלה בה הטלתי על עצמי אני מבקש לציין אך זאת: בין עניינו של הנאשם לעניינו של א' קיימים בכל זאת מספר הבדלים מהותיים, הן לקולה והן לחומרה, אשר ממילא מפחיתים את משקלו של גזר דינו של א' בעניינו, גם לו היה זה פסק דין חלוט.

18. סעיף 40ט לחוק העונשין מפרט את **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, בהן יש להתחשב בעת קביעת מתחם העונש ההולם. הנסיבות העיקריות, אשר משוות למעשים את אופיים החמור, נוגעות לנזק שהיה צפוי להיגרם ושנגרם בפועל כתוצאה מביצוע המעשים (סעיפים 40ט(3) ו-40ט(4)), וכן לאכזריות ולאלימות שבהן התאפיינו (סעיף 40ט(10)). אמנם, לבית המשפט לא הוגשו תסקירי נפגעי עבירה, אך בית המשפט התרשם מעדותו של י', אשר כאמור העיד לפנינו עוד בטרם חזרת הנאשם מכפירתו בכתב האישום, על המעשים הקשים שביצע בו הנאשם. בעדותו, סיפר י' לבית המשפט על תחושות הסבל וההשפלה הקשות שחווה. כמו כן, העיד קטין נוסף אשר היה עד להתרחשויות.

אין מקום רב לספק בדבר הנזק שנגרם לקורבנות בכלל, ול-י' בפרט. מעבר לכאב הפיזי שבוודאי כרוך בהחדרת עצם גס ורחב לפי הטבעת של אדם בניגוד לרצונו, עיקר הנזק הוא נפשי, הנובע כאמור מהשפלה וביטול מוחלט של האוטונומיה של האדם על גופו. לצד זאת, יש לציין כי הנזק שנגרם לקורבנות העבירה בכל שלושת האירועים הינו רק חוליה אחת בשרשרת ארוכה של מעשים נוראים אשר בוצעו בהם על ידי אנשים שונים במסגרת המשפחתית של ד', אך אין בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו הספציפיים של הנאשם, בגינם עליו לתת את הדין.

19. הנזק לקורבנות העבירה ואופיים האכזרי של המעשים מצדיקים גזירת עונש חמור על הנאשם. עם זאת, עלינו

להתחשב גם בנסיבות נוספות, המפחיתות במידת מה ממידת אשמו של הנאשם. נסיבות אלו עוסקות בשאלת מידת עצמאות שיקול דעתו של הנאשם בעת ביצוע המעשים. ניתן למצוא מספר נסיבות המנויות בסעיף 40ט לחוק העונשין, המתייחסות לכך: מידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה (סעיף 40ט(2)); הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה (סעיף 40ט(5)); ויכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה (סעיף 40ט(6)).

מספר גורמים שונים, בדרגות מקצועיות שונות, הביעו את דעתם כי במהלך שהותו אצל משפחת ד' היה הנאשם נתון להשפעתו וראה בו דמות רוחנית עליונה לה יש לציית. מעריך המסוכנות ושירות המבחן ציינו כי הנאשם ביצע את המעשים על רקע זה, וכי הסיכון העיקרי מהנאשם נובע מחוסר שיקול דעת עצמאי. פרופ' ויצטום הרחיב בנושא זה בחוות דעתו הפסיכיאטרית והעריך כי הנאשם היה נתון לשליטתו המוחלטת של ד'. מנגד, הצביע ב"כ המאשימה, כמצוין לעיל, על מספר אירועים בהם התבטאה עצמאותו של הנאשם, ואשר מהם ניתן להסיק כי הוא לא סר למרותו של ד' באופן מוחלט. כך, ציין ב"כ המאשימה את העובדה שהנאשם חי בבית נפרד ממשפחת ד', נסע לבקר את אחותו בביתה שלה וגם נסע לחו"ל להלוויית סבתו. כל זאת, בניגוד לשאר בני המשפחה אשר היו מנותקים מהעולם החיצוני והיו נתונים להשפעתו של ד' בתוך בית המשפחה באופן רציף ותמידי. עוד ציין ב"כ המאשימה, כי הנאשם ידע להתנגד לד' עת הלה הציע לו להתחתן עם בתו.

נסיבות מעורבותו של הנאשם במשפחת ד' היו שונות מאלה של יתר בני המשפחה. הנאשם ואשתו הצטרפו למעגל המשפחתי מבחוץ, ולא היו חלק מהגרעין המשפחתי הנתון לשליטתו המוחלטת של ד'. עם זאת, לא ניתן להתעלם מההשפעה החזקה שהייתה לד' על הנאשם. אמנם, הנאשם נסע לבית אחותו, אך זו העידה לפנינו כי הפגישות ביניהם היו קשות וקצרות, במהלכן הנאשם התייחס אליה כאל זרה עד כי התקשתה לזהותו כאותו אדם שהכירה טרם הצטרפותו למשפחת ד'. פרופ' ויצטום ציין בחוות דעתו, כי גם כשטס הנאשם לארה"ב להשתתף בהלוויית סבתו הוא שוחח משם בטלפון, על חשבון, עם ד' במשך שעות, כך שנשמרה גם שם שליטתו המנטאלית של ד' על הנאשם. באשר להתנגדותו להתחתן עם בתו של ד', טען הנאשם בעדותו לפנינו כי ד' לא דרש ממנו להתחתן עם בתו, אלא אך הביע בפניו את דעתו כי מדובר באפשרות חיובית לעתיד.

20. אין ספק כי, ככלל, הנאשם היה נתון תחת השפעה חזקה ביותר מצד ד'. אף כי איני בקי בגווני הגוונים של אותה השפעה, הייתה זו כנראה הזרמה מכוונת של תעמולה משפיעה, ממכרת ומכשפת, כשמה וכתוכנה, אשר ירתה שטיפת מוח, וחינכה, כתוצאה מהתמשכותה, מספר לא מועט של אנשים, ביניהם הנאשם, לחיות בסוג של אמיתות חד-ממדיות ומעוותות לחלוטין, כשהם שבויים בקסמם של פחדים טמירים מפני ד' ואמונות תפלות שהנחיל להם. אלה, עקרו

מתוך הנאשם ואחרים בסביבתו את זיוו והדרם האישי של בני אנוש, נמלאו באכזריות, משטמה, עיוועים וחשיכה, עד שנתרו נעולים בכלוב התובנות המעוותות שלהם.

אף על פי כן, על מנת לברר לאשורו מהו המשקל שיש לייחס להשפעה זו, כנסיבה מקלה, עלינו להבין את מידת הזיקה שבין השפעה זו לבין שיקול דעתו והבנתו של הנאשם עת ביצע את המעשים המתוארים בכתב האישום.

(א) באירוע בו השתתף הנאשם באופן פאסיבי במעשי התעללות שבוצעו, בין היתר, על ידי ד' עצמו, ניתן לומר כי השפעתו של ד' על הנאשם, המשליכה באופן ישיר על שיקול דעתו, הייתה רבה, ולכן היא מהווה נסיבה מקלה. ב"כ המאשימה הסכים אף הוא לקביעה זו.

(ב) באשר לאירוע גזיזת הפאות, טען ב"כ המאשימה כי מדובר ביוזמה פרטית ועצמאית של הנאשם. עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם מתארות את הנאשם כמי שביצע את המעשה לאחר שכעס על י'. בעדותו לפנינו מסר הנאשם כי הוא אכן כעס על י', אך היה זה ד' אשר הורה לו לבצע את המעשה. סעיף 40(ד) לחוק העונשין, העוסק בדרך הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, קובע כי כתב האישום בו הודה נאשם יכלול את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אך אינו גורע מהאפשרות להביא ראיות בעניין זה בשלב הטיעונים לעונש. לא מצאתי לנכון לייחס משקל לעדות הנאשם לגבי נסיבות אירוע זה, מעבר לעובדות המתוארות בכתב האישום.

(ג) לעומת זאת, בעניין האירוע החמור של החדרת מקל לפי הטבעת של י', נראה כי יש לייחס משקל מסוים לגרסתו של הנאשם ולחוות דעתו של פרופ' ויצטום בנדון. ב"כ המאשימה טען, כי המעשים באירוע זה בוצעו תחת השפעה מינימלית מצידו של ד', שכן על פי עובדות כתב האישום הלה אך הורה לנוכחים "לעשות ב-י' כרצונם", מבלי שציון באיזה אמצעי ענישה עליהם לנקוט. נלמד מכך, כך טען ב"כ המאשימה, כי הנאשם הוא היה זה שהחליט באופן עצמאי על אופי וחומרת הענישה. מחוות דעתו של פרופ' ויצטום ומעדותו של הנאשם לפנינו עולה, כי ד' אכן רמז, אם כי באופן עקיף, על אופי מעשה הענישה בו יש לנקוט. על מנת להבין את האופן בו נעשתה רמיזה זו, יש להיזכר תחילה באופיו של האירוע ובאופייה של המערכת המשפחתית של ד'.

21. מערכת היחסים של ד' עם בני המשפחה התבססה על שכנועם הפנימי העמוק בהיותו "צדיק", מעין "משיח" המקרין סמכות רוחנית עליונה. לפיכך, אמצעי הענישה וההתעללויות עליהם ניצח ד' נראו לבני המשפחה מוצדקים ומופנים כלפי "החוטאים", שעה שד' עשה שימוש בסמכותו הרוחנית ובידע התורני שלו על מנת להצדיקם. כמתואר

בכתב האישום, ד' החליט ש-י' ביצע מעשים מיניים אסורים בבתו, וכתוצאה מכך החליט ד' כי יש להעניש את י'.

22. הנאשם העיד, כי בטרם ביצע את העבירה החמורה כלפי י', סיפר ד' לנוכחים על "מעשה פינחס והאישה המדינית". לפנינו, אם כן, סיפור הלקוח מהתורה. מהו אפוא אותו סיפור מסוים עליו רמז ד' לנאשם? כפי שדיעתנו מגעת, הסיפור מספר על כך שבעת חניית בני ישראל במדבר הם חטאו בעשיית מעשים אסורים בעלי אופי מיני ("ויחל **העם לזנות אל בנות מואב**", במדבר כה', א'). הסיפור מתמקד בחטאו של אדם אשר עשה מעשים אסורים בעלי אופי מיני בפומבי: "**והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל**" (שם, פסוק ו'). או אז, קם פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן והרג את האיש החוטא ואת האישה המדינית. מעשה ההריגה מתואר בסיפור באופן חיובי, כעונש מוצדק שהוטל על החוטאים. לענייננו חשוב לשים לב, כי האופן בו מתואר מעשה ההריגה הוא בדקירה על ידי רומח, כאשר הדקירה בוצעה במקום בגוף הנקרא "קבה": "**וידקור את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה**" (שם, פסוק ח'). אחד הפירושים של פסוק זה הוא כי הדקירה נעשתה על ידי החדרת הרומח לאיבר מינה של האישה. כך, למשל, בפירוש חזקוני: "**אל קבתה - אל נקובתה מגזרת ויקוב חור בדלתו**" (חזקוני, במדבר כה', ח').

אכן, דברי הנאשם בנדון אמינים ומתיישבים עם אופן פעולתו של ד' בהנהגת משפחתו. דבריו של ד' בהחלט יכולים להוות רמיזה בדרך של הקבלה, או כפי שתיאר זאת הנאשם: "**מידה כנגד מידה**". באמצעות הסיפור הלקוח מהתורה רמז אפוא ד' על העונש המתאים לביצוע המעשים המיניים הפסולים אותם כביכול ביצע י', ובמקביל חיזק את ההצדקה הדתית-רוחנית לביצוע העונש המסוים הזה. נראה אפוא, כי יש לייחס לאמור משקל מסוים ביחס להשפעה שהייתה על הנאשם, זאת כנסיבה מקלה גם בהתחשב באירוע כה חמור זה, אך לבטח אין לייחס לכך משקל מכריע. הנאשם היה כשיר מבחינה נפשית ומנטאלית עת ביצע את המעשים, לא כל שכן שהינו אחראי למעשיו. עובדה זו הינה משמעותית לא רק ביחס לשאלת האחריות הפלילית, אלא היא גם רלוונטית לעניין העונש. בית המשפט אינו יכול להתיר מצב בו היסחפות והתבטלות בפני אחר תהווה נסיבה מקלה בעלת משקל רב מדי. על כל אדם בריא בנפשו, המסוגל להבין את הנעשה סביבו, מוטלת החובה להימנע מביצוע מעשים פסולים מוסרית, לא כל שכן עת מדובר במעשים כה חמורים, דוגמת אלה שביצע הנאשם. אפילו היו קשייו של הנאשם עזים; אפילו התמכר לסוג מסויט של תלות או אשלייה; אפילו היה ד' ההדק המחולל (שלא לומר המחלל) את כל משמעות חייו של הנאשם בעת הרלבנטית - אין בכל אלה, כשלעצמם, כדי למנוע מבית המשפט לנקוט במדיניות הנראית הכרחית למניעת סכנה פוטנציאלית לקידום העניין הציבורי במאבק העקר, ולעיתים חסר הסיכוי, כנגד מבצעי עבירות מן הסוג והתוכן בו הודה הנאשם, בנסיבות ביצוען.

הנה כי כן, הארת הנושא, כשלעצמו, עיתויו, מיקומו, משכו, תוצאותיו ואופי קורבנותיו, על כלל היבטיו השונים, תוך שימת לב לעימות בינו לבין אינטרסים אחרים, הם מעיקריו של הדיון שהיבטיו השונים נפרשו לעיל.

23. מסקנתי מן המקובץ הינה, כי על מתחמי העונש ההולם לשקף את חומרת המעשים הרבה, לצד התחשבות מסוימת בעובדה כי המעשים נעשו על רקע השפעתו של ד'. בהתאם לאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, אקבע להלן מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד משלושת האירועים, ובהמשך אגזור עונש כולל אחד לשלושתם:

(א) באירוע מעשה הסדום ב-י' - בין 7 ל-12 שנות מאסר בפועל.

(ב) באירוע ההשתתפות הפאסיבית בהתעללות ב-ח' וב-ש' - בין חצי שנת מאסר לשנתיים מאסר בפועל.

(ג) באירוע גזיזת הפאות - בין שלושה חודשי מאסר לשמונה חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין)

24. נסיבות חייו של הנאשם תוארו בהרחבה בחוות הדעת מטעם מעריך המסוכנות ובחוות דעתו של פרופ' ויצטום. חוות הדעת מתארות אדם חלש מבחינה מנטאלית, שעבר ילדות קשה ואשר פעם אחר פעם נפל ברשתם של נצלנים כריזמטיים. אף כי בעבר התדרדר הנאשם לשימוש בסמים, הרי עד למעורבותו במשפחת ד' הוא לא ביצע עבירות ולחובתו אין כל עבר פלילי.

כאמור, בתחילת משפטו כפר הנאשם במיוחס לו, ולפיכך נאלץ י', נפגע העבירה, להעיד בבית המשפט על המעשים הקשים שבוצעו בו ולשחזר את הטראומה שחוה. משכך, אין מקום להעניק משקל משמעותי להודאת הנאשם, כנסיבה מקלה. עם זאת, בהמשך הדרך לקח הנאשם אחריות על מעשיו, כפי שמעידים הגורמים הטיפוליים וכפי שהתרשמנו אף אנו מדבריו לפנינו. הנאשם מבין ששגה ומביע את צערו על שהתקרב לד' ולמשפחתו. הנאשם ואשתו העידו כי ראו בהתערבות המשטרתית אירוע חיובי אשר "הציל" אותם מדרך חיהם הקודמת. הנאשם אף העיד במשפטו של ד', "המשיח" לשעבר, כעד תביעה.

הצדדים נחלקו ביחס למשקל שיש לייחס להתקדמותו הטיפולית של הנאשם. בעוד שב"כ המאשימה טען כי אלה מצדיקים השתת עונש ברובד הנמוך של המתחם, אך בהחלט לא מתחת לכך, טען ב"כ הנאשם כי התהליך הטיפולי מצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, בהתאם להוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין.

25. התרשמותי מהתקדמותו הטיפולית של הנאשם חיובית מאוד. נראה כי כבר מתחילת מעצרו הבין הנאשם את הצורך המשמעותי בטיפול ופעל, על אף מגבלות תנאי השחרור ממעצר, להיפגש עם גורמים טיפוליים. הנאשם טופל על ידי שרות המבחן והמרכז לנפגעי כתות ופסיכותרפיסטית פרטית, במסלולי טיפול שונים. במכתבה האחרון, מיום 6.1.2014, כותבת הפסיכותרפיסטית כי הנאשם עובר תהליך משמעותי של בניית זהות עצמאית שתאפשר לו לעמוד מול השפעות סביבתיות. בהקשר זה יצוין, כי מעריך המסוכנות קבע את הערכת המסוכנות רק ביחס למצב של התחברות נוספת למסגרת של כת, וצוין כי הסכנה קיימת במידה ולא יעבור טיפול ייעודי בתחום הכתות.

הנאשם מגלה מוטיבציה רבה לשיקום והחל לפסוע בנתיב הארוך והקשה להשגתו. כבר בשלב זה נראים הפירות הראשונים של הליכי הטיפול שהוא עובר, כעולה מעדות מעסיקו. בנסיבות אלו, מצאתי כי אכן קיים סיכוי של ממש לשיקום הנאשם, ולכן מוצדק אף לחרוג ממתחם העונש ההולם.

26. סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין קובע, כי בית המשפט לא יחרוג ממתחם העונש ההולם אם מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתרה, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן.

לעיל ציינתי, כי מעשה העבירה של הנאשם הוא בעל חומרה יתרה, אך לצד זאת לא ניתן להתעלם גם מנסיבותיו המיוחדות. זאת, בשל השפעתו העזה של ד' העומדת ברקע המעשים. לא זו אף זו, נסיבות אלו נוגעות במישרין באותה בעיה אישיותית בה מתמקדים הליכי הטיפול בעניינו. הנאשם מתמודד היום עם אובדן עצמאותו המחשבתית משל עצמו, מנסה לנתץ את מקור השראתו הקודם ולייצר אמונה חדשה, עצמאית, שאיננה נגררת אחר מצוותו של אחר. במצב דברים זה, דעתי הינה כי בשל קיומן של נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

יחד עם זאת, דעתי לפיה יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, בכל זאת אינה מובילה לתוצאה העונשית לה טענו באי-כוח הנאשם, אשר ניסו לגזור גזירה שווה לעניינו מעניין של נשות ד'. כאמור לעיל, חלק מנשותיו של ד' כלל לא הועמדו לדין, על אף מעורבותן בעבירות חמורות. טוענים באי-כוח הנאשם, כי אי העמדתן לדין נבעה מהצורך בשיקומן לאחר החיים המשותפים שחוו עם ד'. מכאן למדים הם, כי יש להטיל עונש מאסר נמוך מאוד על

הנאשם, אשר אף הוא יכול להיחשב כקורבן של ד'.

אינני מקבל טענה זו. ב"כ המאשימה הציג לפנינו את מכלול שיקולי התביעה ביחס להעמדת הנשים לדין. הנשים חיו בתוך ביתו של ד' תקופת זמן ממושכת מאוד. האופן בו הן נשלטו על ידי ד' היה טוטאלי. הלה היה קשור אליהן בקשרי דם ומשפחה; נולדו להם ילדים משותפים, אשר היו למעשה בבחינת בני ערובה של ד'; והנשים עברו התעללויות רבות ושונות, שכללו מכות, מעשים מיניים והשפלות. לא ניתן אפוא לראות בשיקול דעתה של התביעה, שראתה למעשה באותן נשים קורבנות בלבד, משום אינדיקציה שהיא רלוונטית גם לעניין שיקומו של הנאשם.

27. אשר על כן, לאחר עיון מוקפד בטענות הצדדים דעתי הינה כי יש מקום לחרוג, מטעמי שיקום, ממתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, תוך הבעת תקווה כי יוכל להמשיך בהליכי הטיפול ולהשתקם לחלוטין. עם זאת, בשל חומרתם היתרה של המעשים לא מצאתי לנכון לחרוג מהמתחם באופן משמעותי.

התוצאה

28. במכלול נסיבות המקרה, כמפורט לעיל, דעתי הינה כי יש להשית על הנאשם בגין מעשיו בכל שלושת האירועים את העונש הכולל הבא:

(א) שש (6) שנות מאסר, בניכוי ימי המעצר אותם ריצה הנאשם בתיק זה (מיום 18.7.11 עד 21.9.11 ולאחר מכן מיום 31.1.12 עד 1.3.12).

(ב) שנתיים מאסר על תנאי, שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת התעללות כלשהי בקטין או בחסר ישע מסוג פשע.

(ג) פיצוי לקטין י' בסך של 50,000 ₪, פיצוי לקטינה ח' בסך של 10,000 ₪ ופיצוי לקטין ש' בסך של 10,000 ₪, שישולמו, כל אחד מהם, ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.5.14.

עונש המאסר ירוצה החל מיום 11.5.14, אלא אם כן יוגש ערעור ע"י הנאשם על העונש, או אז, יעוכב ביצוע

עונש המאסר - בלבד - עד מתן ההחלטה בערעור.

אם לא יוגש ערעור, יתייצב הנאשם במועד הנקוב לעיל, עד השעה 09:00, בבית מעצר "ניצן", לריצוי עונשו, כשהוא מצויד בתעודת זהות או בדרכון.

השופט משה יועד הכהן:

אני מסכים.

השופט בן-ציון גרינברגר:

אני מסכים לחוות דעתו של כב' אב בית הדין, ומצטרף למסקנותיו והמלצותיו.

ברצוני להעיר: אחת הטקטיקות המובהקות של ראשי כותת בהן הם משתמשים להסתת צאן מרעיתם לביצוע מעשים נוראיים וסוטים אשר "אדם הסביר" היה מתרחק בשאט נפש מלעשותם, הינה בדרך של שימוש מעוות בהוראות או סיפורים שבכתבי הקודש, המקובלים והמוכרים ככאלה בין חברי הכת - ובמקרה דנן, התורה - אשר לטענת המנהיג, תומכים, ואף מחייבים, ציות להוראותיו וביצוע אותם מעשים, כאילו שהם הם רצונו של האלוהים. ויתירה מזו, המאמין "האמיתי" יבחן בעיני האל לפי מידת הציות דווקא לציוויים האלה של המנהיג, למרות - ואף בגלל - היות מעשים אלה מנוגדים, על פניהם, למוסריות האנושית המקובלת. והנה, בין יתר ה"שכנועים" בהם השתמש ד' כדי להביא את הנאשם למצב שיכול היה להרעיף על הקטין י' את העונש החמור והאכזרי בו הורשע, אנו מוצאים, לפי עדותו של הנאשם, כי בטרם ביצע את העבירה האמורה, סיפר ד' לנוכחים אודות "מעשה פינחס והאישה המדינית", כמפורט בחוות דעתו של אב בית הדין.

האקט ה"קנאי" הזה של פנחס, שלקח את הדין לידיהו בהורגו את החוטאים על דעת עצמו, קבל עם ועדה, ללא משפט ואף ללא שאילת חכם, יצר בספרות התורנית את הדוקטרינה "קנאים פוגעים בו" (מסכת סנהדרין, פרק ט' משנה ו'), לפיה ניתן ליחידים להוציא לפועל, בעצמם ובאופן מידי, עונשים למבצעי עבירות חמורות, ובעיקר - בתחום קיום יחסים אסורים מסוימים, ללא משפט, בנסיבות קיצוניות של חילול שם שמים.

ברם, מאז מעשה פנחס בדור המדבר, עובר לביטוייה בתלמוד ובהמשך אף בספרות ההלכתית משך כל הדורות ועד ימינו, אנו מוצאים אמביוולנטיות חמורה במקורות אודות שאלת ההכרה בדוקטרינה מסוכנת זו (כך אנו מוצאים בתלמוד (סנהדרין דף פ"ב עמוד ב'), שראשי השבטים היו "מבזים" את פינחס על המעשה שעשה), וברור ומובן מאליו

מהו הפוטנציאל השלילי שבמתן לגיטימציה לשימוש בה. אף בפסיקה הישראלית יש למצוא דוגמאות רבות של עבירות חמורות, לרבות רצח, בהן העלו הנאשמים על נס את דוגמתו של פנחס המקראי כמקור השראה למעשיהם (ראו, לדוגמא: תפ"ח (י-ם) 861/05 **מדינת ישראל נ' אשר בן דוד ויזגן** (2006); תפ"ח (ב"ש) 37855-08-11 **מדינת ישראל נ' אשר דהאן** (2014); ע"ח (י-ם) 14237-05-10 **פרופ' הלל וייס נ' מדינת ישראל** (2010); תפ"ח (ת"א) 1140/00 **מדינת ישראל נ' יריב-יצחק בן יוסף ברוכים** (2002); ת"א (י-ם) 21007-08 **משה כהן נ' אברהם צבי שפירא** (2012)).

מבחינה הלכתית יצוין, כי מחבר שולחן הערוך, הרב יוסף קארו (1488 - 1575), נמנע מלכלול את הדוקטרינה בקודקס ההלכתי פרי עטו, שהוא בין החיבורים החשובים ביותר בספרות ההלכתית הקנונית של כל הדורות לאחר חתימת התלמוד. העדר התייחסות בחיבורו לתורת הקנאות התפרשה כקביעה שלילית, לפיה ההלכה היהודית כבר אינה מכירה כלגיטימיות "קנאות" המתירה את הרסן שבמשטר שלטון החוק, וכי היא כלל אינה חלה בזמן הזה, כשאין סנהדרין המרכז את שלטון החוק ההלכתי בגוף ריבוני אחד היושב בלשכת הגזית בבית המקדש; וכפי שמנמק זאת ד"ר איתמר ורהפטיג במאמרו, **גואל הדם**, תחומין, כרך יא (תש"נ) 326, בעמ' 354, "**סמכות זו נתונה דווקא בזמן שיש סנהדרין בלשכת הגזית. הזמן - זמן גילוי שכינה - והמקום - המקום גורם**" - גורמים להאצלת סמכויות מיוחדות גם לאנשים הנמצאים מחוץ לסנהדרין. במלים אחרות: כשהמוקד קיים, הוא שולח יונקותיו גם לאגפים. ללא 'הלב' האבריים נחלשים". כן כתב רבינו ניסים (רבינו ניסים גירונדי ("הר"ן)), מחכמי ספרד במאה ה-14), שדין "קנאים פוגעים בו" היה הוראת שעה ולא לדורות (חידושי הר"ן למסכת סנהדרין, דף פ"ב עמוד א).

השוו את דבריו דלהלן של הרב חיים דוד הלוי, הרב הראשי לשעבר של תל אביב-יפו, בספרו **תורת חיים** (תשנ"ג), בעמ' 244:

"...כל ענין הקנאות הוא שלילי ביסודו, וזו הסיבה שמרן [ר' יוסף קארו, מחבר ה'שולחן ערוך' - ב.ג.] השמיטו משולחנו הטהור, כי קנאות ראויה היא זו הנעשית מתוך אהבת השם יתברך, וחרדה כנה לקיום מצוותיו, וההתפרצות למול העברין היא קנאת ה' בלבד...לגבי כל אדם בכל הדורות שאין העולם יודעים את כוונותיו ומסתרי לבו, עלולים להניח ובצדק, שיש לו נגיעה אישית, ולא כל אדם זוכה שמן השמים יעידו על כוונותיו הטהורות, ולכן הקנאות היא פסולה".

והנה, במקרה דנן אנו עדים לדוגמא מובהקת לכוח הדימוני שבתורת הקנאות המקראית. מעבר לעובדה שאף לפי פרטי הלכות הקנאות עצמן, השימוש בה כבסיס תורני הלכתי להענשת קטין בענישה אכזרית הינו סטייה קיצונית ובלתי לגיטימית בעליל, הרי שהסכנה הטמונה בבניין אב שבמעשה פנחס, ואשר בגינה נדחתה תורה זו לקרן זווית בהיסטוריה של ההלכה הנורמטיבית, משתקפת ומתפרצת במלוא עוצמתה בשימוש הציני והמעוות שעשה ד' בתורה זו כדי להלביש

על ציוויי הנוראיים איצטלא של קדושה; וכך הצליח לתפוס ברשתו את הנאשם, מאמין פשוט, ש"חונך" להאמין שמעשיו מתבצעים בהשראה אלוהית. אם כי אין לפטור את הנאשם מאחריות פלילית למעשיו, שהרי אין כל ספק באשר למידת כשירתו ואחריותו לפי הדין הפלילי במעשים בהם הודה והורשע, מקובלת עלי מסקנתו של כב' אב בית הדין כי יש להתחשב במידת מה בנסיבות המתוארות כשיקול שבכוחו להביא להקלה - אם כי במידה מתונה בלבד - בעונש שיוטל על הנאשם בגין מעשיו. אי לכך, וכאמור בראשית דבריי, אני מסכים להצעתו של כב' אב בית הדין.

הוחלט, אפוא, לגזור על הנאשם את העונשים המצוינים בסעיף 28 לגזר דינו של אב"ד, השופט צבי סגל.

הודע על זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ז אדר ב תשע"ד (19.3.14), במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם.